

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 179. szám
2023/8.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

Szerkesztőség (info@ekokolozsvar.ro):

Kismihály Boglárka,
Tóthpál Tamás.

Főmunkatárs: Pál Gyöngyi

A következő lapszám megjelenik:
2023. szeptember 15.**Közel 1200 résztvevő a 30. EKE Vándortáborban Sztánán***9 hónap és 86 év között a táborozók életkora***KISMIHÁLY BOGLÁRKA****Amikor az ötletcsíra megfogant**

Talán kevesen tudják, de az idei, 30. EKE Vándortábor története 2022. augusztus 5-én, egy forró nyári délutánon kezdődött, amikor online bekapcsolódva a Gyimesfelsőlokon zajló országos EKE küldöttgyűlésébe, azon kaptam magam, hogy többen is a kolozsváriakra szavaznak a 30. EKE Vándortábor megszervezése kapcsán. Köpni-nyelni nem tudtam a váratlan hírtől, és akkor még ma-

Hamleti EKE-dilemma: szervezni, vagy nem szervezni?

Ha visszapörgetnénk az idő kerekét, november 4. szintén kiemelt dátum lenne, hiszen ekkor jelentettük be először hivatalosan a teljesítménytúra-sorozat évadzáró ünnepségén, hogy 2023-ban mi szeretnénk megszervezni az EKE Vándortábor. Egyúttal a jelen lévő önkénteseket is felkértük a szervezésre, hiszen sejtettük, hogy ekkora kaliberű rendezvényhez legalább 100 önkéntesre szükségünk lesz. Kiküldtük a jelentkezési lapot a potenciális önkéntesjelölteinknek, november 24-

küldtük a hivatalos meghívót az országos EKE-taglistára. Innentől kezdve már tényleg nem lehetett visszatáncolni, ezért arra fókuszáltunk, hogy az előttünk álló fél évben minél hatékonyabban fel tudjunk készülni a 2023-as év legnagyobb kihívására. Még decemberben felkerestük Könczyéket, hogy elvállalják-e az arculat megtervezését, januárban elkezdődött az ötletelés: Sztána és a Riszeg-tető kapcsán a megfelelő szimbólumot is hamar megtaláltuk – a riszegvirágot, azaz a henyé boroszlánt. A weboldal kapcsán eszembe jutott egy régi kedves IKE-s ismerősöm, Taki (Takács Zoltán), aki elkezdett webfejlesztéssel foglalkozni, s

Az utolsó száz méter izgalmi

Mivel az újság hasábjaira nem is férne el mindaz az izgalom, stressz, idegeskedés, rohanás, túlóra, terheltség, amelyen keresztülmentük az elmúlt pár hónapban, és az olvasókat sem szeretném kedvetlenülíteni a panaszkodással, elég csak annyit megemlítenem, hogy nagyon intenzív és kihívásokkal teli időszakot tudhatunk magunk mögött. Mivel a túraleírások, a végleges program és a tábori kiadvány tartalma júliusra állt össze, Várdai Évának Forma-1-es tempóban kellett megszerkesztenie a programfüzetet és a Gyopár-különszámot. Viszont megérezte a fáradtságot, mert mindkettő gyönyörű lett (és most nem az elfoglaltság beszél belőlem). Az online regisztráció június 19-én indult be, és bő egy hónap állt a résztvevők rendelkezése, hogy bejelentkezzenek, ám így is nagy részük az utolsó napokra hagyta. Izgalommal követtük, ahogyan egyre csak nőtt a szám, amikor pedig átléptük az ominózus ezrest, üdvrivalgásba kezdtünk mindannyian. A táborépítés már július 26-án, szerdán elkezdődött Sztánán, Boér Bontond koordinálásával, a több furgonnyi kelléket pedig előtte kiszállítottuk: vízcsövek, tusolótálcák, a 12 személyes tusolóváza, áramkábelek, cölöpök, ezer literes víztárolók, lámpák, raklapok, színpad, a kisebb dolgokat pedig meg sem említettem. A víz és áram elvezetése a táborhelyig eleinte nagy kihívásnak tűnt, ám az önkéntesekből álló építő csapat gyorsan megszelídítette a kígyózó vízcsöveket, és balesetmentesen bekötötte az áramkábeleket, majd a kézműveseket és a tusolókat is hatékonyan összeszerelték. Mindeközben Kolozsváron folyamatosan csörgött a telefon, e-mailekkel és Facebook-üzenetekkel ostromoltak, mindenkinél utolsó percben volt valamilyen nagyon fontos kérdése, amelyre türelemmel próbáltunk válaszolni az örült hajsza ellenére. Emellett folytak az adminisztratív teendők: körlevelek kiküldése, regisztrációs gyűlés megszervezése, a buszos logisztika véglegesítése, kérvények benyújtása, szerződések megkötése, a termékek rendelése, a több száz kilogrammnyi nyomtatvány elszállítása, a kisbusznyi irodai kellékek bepakolása, a pólók, bögrék, csősálak, kulacsok átvétele, a listát pedig folytathatnánk. Bármennyire hihetetlennek tűnt még számunkra is, sikerült mindennel időben elkészülnünk. Július 29-én, pénteken magunk mögött hagyva a megfeszített munka izzadságát, valamint a kincses város porát és zaját, kellékekkel felpakolva elindultunk Sztána felé.

Csoportkép a Kalota-havas túrán, háttérben a Fehér-kövekkel

gam sem hittem, hogy ebből a kezdetleges ötletből valami konkrétum fog születni. Hiszen lelki szemeim előtt megjelentek a teljesítménytúrák szervezésének nehézkes pillanatait, amikor lasszóval kergettük az önkénteseket, hogy egy napra összeálljon az 50-70 fős szervezői csapat. Továbbá, személyesen még sosem vettem részt EKE Vándortáborban, nem tudtam mivel jár ennek a szervezése. Aztán szó szót követett, s már a potenciális helyszínekről beszélgettünk, a gyűlés végeztével pedig megígértettük velünk, hogy szeptember végéig döntsük el, vállaljuk-e a Vándortábor megszervezését. Szeptember 19-én, egy hűvös, esős napon meg is ejtettük az első terepszemlét Kalotaszentkirályon, Magyarókeréken, Sebesváron, Zsobokon és Sztánán, a nap végére pedig már csak két potenciális helyszín maradt, az első és az utolsó. Még mindig emlékszem arra a pillanatra, amikor szeptember 27-én létrehoztam a Vándortábor című mappát a számítógépen, hiszen tudtam, hogy onnantól kezdve nincs visszaút.

én pedig a JZSUK zsúfolásig telt fizikumában megszerveztük az első nagy vándortábori gyűlést. Addigra már eldőlt a helyszín: a sátorlámpa felépítése szempontjából Sztána bizonyult a legmegfelelőbbnek, emellett kezdett összeállni a túrakínálat. Kijelöltünk néhány nagyobb feladatkört, amelyekre felelősöket kerestünk, ám a próbálkozásunk elég hamar kudarcba fulladt, hiszen a felelősség szótól szinte mindenki megijedt. Az önkéntesek jelentkezése is egyelőre nehézkesen haladt, a gyűlés napjáiig csak 42-en töltötték ki az űrlapot, néhányan pedig destruktív hozzászólásokkal rontották a morálunkat. A gyűlés végére komolyan megkérdőjeleződött bennem, hogy érdemes-e belevágni ezerfős, egy hetes rendezvény megszervezésébe úgy, hogy még semmi sem biztos.

A tettek mezejére lépve

Minden kezdeti nehézség és dilemma ellenére mégis úgy döntöttünk, hogy belevágunk, december 14-én pedig ki-

mivel ő is rengeteget tevékenykedett civil szférában, megtetszett neki a tábor ötlete, és nagyon kedvezményesen elvállalta a weboldal létrehozását. Mindeközben teljes gőzzel zajlott a siversenyek szervezése, így a Vándortábor-projektet csak mellékvágányon tudtuk előre vinni, viszont amint kitavaszkodott és elolvadt a hó, elkezdtük a túrák lejárását és feltérképezését is. Párhuzamosan tovább folyt az önkéntesek toborzása, a megbeszélések, megszületett a logó, alakult a weboldal, megterveztük a tusolókat és a sátorlámpa infrastruktúráját, a múzsa közbenjárásával a túraleírások is szaporodtak, emellett elkészült egy bemutató prospektus, amellyel felkerestük a potenciális támogatókat, és a médiában is egyre aktívabban kezdtük népszerűsíteni a rendezvényt – egyezsúly a tettek mezejére léptünk. Hogy véletlenül se unatkozzunk, májusban és júniusban megszerveztük a Jókai- és Bánffy-teljesítménytúrákat is, ami önmagában felért egy öngyilkossági kísérlettel a Vándortábor szervezés közepette, de szerencsére túléltek.

Anyag megtanulva, kezdődhet a vizsga!

Amikor az ember lánya több hónapon keresztül megfeszítve dolgozik azért, hogy minden sínen menjen az ominózus tábori héten, kicsit úgy érzi magát, mint az érettségi előtt: anyag megtanulva, feladatok begyakorolva, kezdődjék a vizsga. S mint amikor az osztályterembe be-

NAGY ZOLTÁN

lépve minden addigi félelem elszáll, és betölti a helyét a „jőjjön, aminek jönnie kell” érzés, Sztánára megérkezve, az idilli naplementében én is azt éreztem: megtettem a tőlem telhetőt, a nagy vizsgán pedig megpróbálom a legjobb tudásom szerint helyt állni. Az érettségivel ellentétben viszont nem egyedül kellett kidolgoznom a tételt, hanem csoportosan oldhattuk meg a feladatokat, amelyhez mindenki hozzáette legjobb szándékát és képességét. Ennek köszönhetően az utolsó előkészületi napokon sikerült minden feladatot gyorsan befejezni: a sátorhelyek és parkolóhelyek kijelölését, a táblák, feliratok kihelyezését, az óriási molinók kifeszítését, az A3-as látványos túraleírások kifüggesztését, az 1300 névkitűző felkötögetését, a regisztrációs iroda berendezését, a nyomtatók beüzemelését, a színpad összerakását, a rendezvénytábor felállítását.

Hétfőn, a nulladik napon, hadi készültségben vártuk a korábban érkezőket. Bár a regisztráció hivatalosan augusztus elsején, kedden kezdődött, hétfőn is már nagyon sokan megjelentek, így a Kardos Zsuzsa által vezetett regisztrációs csapat egy percig sem unatkozott. A fiatalok az ajándécsomagok összeállításában szorgoskodtak, a felnőttek pedig a laptop előtt ülve véglegesítették a regisztrációs adatokat és túrajelentkezéseket. Kedden nagyobb fokozatra kapcsolunk, hiszen majdnem dupla annyi résztvevőre számítottunk, így reggel 8-tól este 9-ig égtek a billentyűzetek a regisztrációs keze alatt. A fiúk nagyon ügyesen

A 30. EKE Vándortábor idejének helyszíne madártávlatból

BOITHE-BEYER BARNÁ

ra felaggatott fényképkékiállítás leszedésében, ugyanis épp arra a falra kellett kivetítenie a Nanga Parbat expedícióról készült kisfilmjét.

Elégedettség, siker és eufória

Habár többször is váratlan kihívásokkal találtuk szembe magunkat, önkénteseink kreativitásának köszönhetően mindent sikerült gyorsan és hatékonyan megoldanunk, az égiek pedig végig velünk tartottak és egész héten megkíméltek a be-

sa alatt. A kerékpáros túrákat összesen 52-en választották, lóháton 47-en ismerhették meg Sztána idilli környékét, a bevállalások pedig 25 km-t szaladva tették próbára a terepviszonyokat, érintve az Almási-várat és a Riszeg-tetőt is. Délutánonként jó volt látni, hogy a fáradtság ellenére mindenki elégedettséggel és széles mosollyal szállt le a buszról, élményekkel megrakott hátizsákokkal. A túra fáradtságát izgalmas délutáni programokkal próbáltuk oldani: előadásokkal, gyerekfoglalkozással, néptáncoktatással, gitáresttel, kocsma vízzel, tábor tűz körüli nótázással, a szombati pihenőnapon pedig tájfutással, természetismereti vetélkedővel, jógával és további előadásokkal vártuk az érdeklődőket. A tábor záróünnepséggel, díjkiosztóval, tombolával, szülinapi tortával zárult, amelyet pedig egy felejthetetlen retrobulival koronáztunk meg a hét sikerét, kiadva az elmúlt néhány hónap felgyülemlett feszültségét.

Szeretnék köszönetet mondani mind a 129 lelkes és elhivatott önkéntesünknek, akik nélkül nem sikerült volna ezt a lehetetlennek tűnő kihívást megvalósítani, közülük pedig külön köszönet Veres Ágnesnek, Ferenczi Júliának, Kardos Zsuzsának, Nagy Évának, Filep Ingridnek, Kovács Zsuzsának, Péter Anikónak és Boér Botondnak, akik az elmúlt fél évben aktívan hozzájárultak a tábor megszervezéséhez, majd helyszíni lebonyolításához. Ha nem szorítanának a terjedelmi korlátok és végtelen hasáb állna rendelkezésünkre, mindenkit személy szerint megemlítenék, mert megérdemelné. Végezetül köszönet nagylelkű támogatóinknak és partnereinknek, akik hittek bennünk és anyagi, vagy egyéb jellegű segítséggel járultak hozzá a tábor megvalósításához. Bízunk abban, hogy mindenki felejthetetlen élményekkel tért haza a 30. jubileumi EKE Vándortáborról, és már izgatottan várjuk, hogy fény derüljön a jövő évi szervezőre.

VERES ÁGNES

Varga Csaba telt házas előadása a Nanga Parbat sikeres expedícióról

irányították a forgalmat a faluban, valamint fenntartották a rendet a parkolónál, így azok a cseles résztvevők sem tudtak kifogni rajtuk, akik azt füllentették, hogy a főnök engedélyével rövid ideig behajthatnak autóval a sáortábor területére. A regisztrációnál is születtek viccesebb történetek: egy fiatalemberrel, aki befizetett, de nem regisztrált, mert azt hitte, az már nem szükséges; egy hölgy, aki a Kapusi-szoros vizes túráról azt hitte, hogy honismereti; a kerékpáros túrára feliratkozott fiatalember, aki biciklit nem hozott, mert azt hitte, azt tőlünk fog kapni; és sok résztvevő azt hitte, hogy Sztánán majd találnak pénzváltót, vagy bankautomatát.

A hét folyamán több váratlan helyzetben és izgalomban is volt részünk, például az első túranapon, szerdán, Nagy Éva és Ferencz Juli, a buszos logisztika felelősei, legédesebb álmából ébresztették fel a Kolozsváron alvó sofőrt, akinek már ott kellett volna lennie Sztánán, továbbá szembesülniük kellett azzal, hogy az egyik 20 személyes busz helyett csak 14 személyes érkezett, így pótszékekkel rögtönözve kellett megoldani a problémát. A délutáni programok és előadások során is bőven kijutott az izgalomból. Például a spontán helyszínváltozásokra nem voltunk felkészülve: Marosán Csaba még vígan mesélt az irodalmi humorsztorikát a színpadon, amikor Varga Csaba már a rendezvénytáborban várta a hangtechnika beszerelését, s hogy addig se unatkozzon, elkezdett segíteni az asztalok elrendezésében és a nem megfelelő sátorfal-

ígért esőtől, így szombaton már vízi csatákkal próbálták enyhíteni a résztvevők az augusztusi forróságot. A napi 25 túrából álló színes kínálatból a Riszeg-tető (175 résztvevővel), a Kalota-havas (162), a Misid völgye (156), az Almási-vár gyerektúra (145 a hivatalos adat, de valójában elérte a 160-at is arésztvevők száma) és a Kapusi-szoros (144) került be a top 5-ös listába, de például a legnehezebb, 31 km-es Tarányos túrát is 55 bátor táborozó teljesítette a három nap leforgá-

PÉTER ANIKÓ

Minden délután Szakál Boróka gyerekfoglalkozásán vehettek részt a tábor kisebbjei

Szeptemberi bakancslista

- **Szeptember 2. (szombat):** Sárosbük – Majláth-kút – Hideg-völgy – EKE-forrás – Gorbó-völgy/gerinc, 20 km, 400 m szintkülönbség. Találkozás a Tanítók háza mögötti M16-os megállóban 8.45 órakor. Szervező: Kiss János.
- **Szeptember 6. (szerda):** Hagyományos séta a Péter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.
- **Szeptember 13. (szerda):** Hagyományos séta az István-forráshoz (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.
- **Szeptember 16–17. (szombat–vasárnap):** Ady Endre emléktúra Csucsai központtal. Szállás lehetséges a csucsai EKE-házban. **Szombaton:** Új utak lejárása a Csucs – Körösfeketető központ – Osoiele, Lac, Bogomir, Jdera, Deal tanyák – Csucsai útvonalon (20 km, 750 m szintkülönbség, menetidő 7 óra). **Vasárnap:** Vigyázó-hegység előhegyei: Csucs – Nagy-hegy – Edömér-tisztás és -gerinc – Prelak – Csucs (20 km, 700 m szintkülönbség, menetidő 7 óra). Bejelentkezni telefonon szept. 13-ig. Szervező: Kiss János.
- **Szeptember 20. (szerda):** Hagyományos séta a Cérna-forráshoz (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.
- **Szeptember 23. (szombat):** Erdegyümlöcs-szedégetés Sztána környékén (10–15 km). Találkozás a vasútállomáson 7.20 órakor (a CFR-személyvonat 7.49 órakor indul). Szervező: Csorba Anna. ♦ Csonkatelep – Nádasszentmihály – Sárdi-rét – Évszázados tölgyfák – Türe – Magyargorbó (26 km, 500 m szintkülönbség, menetidő 9 óra). Indulás reggel 7.30-kor távolsági autóbuszal (M33) a Kisállomástól, visszautazás vonattal. Bejelentkezni szept. 21-ig. Szervező: Kiss János.
- **Szeptember 27. (szerda):** Hagyományos séta a Rejtett-forráshoz (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Szabó János.
- **Szeptember 29. (péntek):** Szeptemberi (sötétedés utáni) bagolytúra. A túra 14 km-es útvonala az Isztolnát körülvevő dombokon fog vezetni, könnyed gyalogtúra a telihold fényében. Utazás kiskocsikkal. Az indulás pontos időpontját és helyszínét később fogjuk közölni. Kérünk, hogy gondoskodjatok megfelelő világító eszközről. Előzetes bejelentkezés online, vagy telefonon. Szervező: Szima Márton.
- **Szeptember 30. (szombat):** Ózek-völgye (15 km). Találkozás 8.45 órakor az M16-os autóbusz Posada utcai (Tanítók háza mögött) megállójában, az autóbusz 9 órakor indul. Szervező: Pál Gyöngyi.

Ügyfélszolgálat

Keddtől péntekig előzetes telefonos egyeztetés alapján (Kolozsvár, Magyar/21 Decembrie 1989 utca 116., az udvaron a bal oldali épület). Irodavezető: Kismihály Boglárka (0771-535848). Pénztár: az ügyfélszolgálati irodában. További naprakész információk a honlapon (ekokolozsvar.ro) vagy az egyesület Facebook-oldalán (EKE – Kolozsvár1891)

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Csorba Anna 0740-407652
 Kiss János 0364-807639
 Pál Gyöngyi 0742-373546
 Szabó János 0757-220682
 Szima Márton 0766-703575
 Elnök: Kovács Diószegi Zsuzsa
 0747-070790
 Irodavezető: Kismihály Boglárka
 0771-535848

A Révi-szoros és a Zichy-cseppkőbarlang

A Bihar- és Vlegyásza-hegységek szomszédságában húzódik a Királyerdő-hegység, amelynek északi peremén található a Szelek barlangja, a Méshed-völgy, a Biró Lajos-barlang, a Nagy Magyar-barlang, a Zichy-cseppkőbarlang, az Izbândiş völgyében levő karsztforrás és a Győzelem-barlang. Vársonkolyos és Körösrév között található a Sebes-Körös által a mészkősziklába vájt festői szépségű Révi-szoros, amely 5 km hosszú gyönyörű szurdokvölgy.

PÁL GYÖNGYI

Augusztus 12-én, szombaton, a Révi-szorosba szerveztünk kirándulást, a távolság Kolozsvártól 100 km, amelyet a reggel 7.49 órakor induló CFR-személyvonat 2 óra és 45 perc alatt tesz meg a Körösrévi megállóig. Gyorsvonatoknak kevesebb idő kell, de azok nem állnak meg a kisebb állomásokon. A kolozsvári vasútállomáson 20-an találkoztunk, szép, napos idő ígért. Körösrév szélső házáitól indultunk a Révi-szoros felé, tábla is mutatta az irányt. Bár vonatunk áthaladt a szoroson és megálló is van a cseppkőbarlangnál, Körösrévnél szálltunk le, tervünk az volt, hogy gyalogosan járjuk végig a sziklaszorost Vársonkolyosig, megnézzük a cseppkőbarlangot, a vízesést és az egykori menedékházat, amely 1915-ben épült. Az évtizedek alatt tönkrement menedékházból csak romhalmaz maradt, de két éve helyreállítási és felújítási munkálatok folytak és idén júniusra el is készültek vele. A szoros bejáratánál az út végét ért, innentől két úton haladhattunk tovább: vagy a vasúti sín mellett, vagy átkelve a hídon a folyó bal oldalán kialakított, piros ponttal jelzett ösvényen. Itt a sziklákhoz erősített láncba fogózkodhattunk a meredekebb szakaszokon. Mi a bal oldali ösvényen indultunk el, a híd után átmentünk egy tisztáson és elindultunk a keskeny ösvényen, alattunk a Sebes-Körös vize csobogott, a fák lombjai kellemes ár-

nyéket biztosítottak a nyári melegben.

A Révi-szoros környékén már a legrégebbi időkben emberek nyomaira bukkantak. Az ősember eszközeit, temetkezéseinek maradványait találták a Kecse- és Devence-barlangokban, a Két püspök sziklagerincében, valamint a szoros jobb oldalán a Tündérvár barlangjában végzett ásatások során.

A középkorban a Királyhágót még nem használták, a Révi-szoros volt Erdély kapuja. A folyón szállították tutajokkal az erdélyi sót, fát és más árucikket az alföldre. Körösrév falu a szorosban lévő vámhelyről (révről) kapta a nevét. A szorosban a folyó mellett csak egy keskeny út fért el, ennek helyét 1870 óta a Nagyvár-Kolozsvár vasútvonal foglalta el. Mivel Réven és környékén nem volt jó termőtalaj, az emberek megélhetési forrásokat kerestek. Az itt található jó minőségű agyag kiegészítés után is fehér maradt vas-oxid tartalma miatt, ezért a lakosság egy része fazekassággal foglalkozott, kancsókat, tálakat, edényeket készítettek, és szekerekkel járták az országot, hogy eladják őket. Amikor a környéken beindult a bányászat, a férfiak nagy része ott kezdett dolgozni, így csak néhány család folytatta a fazekasságot.

Az 1900-as évek elején az osztrák származású Karl Handl pályafelügyelő és Veress István révi lelképásztor bejárták és felkutatták a szorost, felfedezték a cseppkőbarlangot. A látogatók előtt a Czárán Gyula által vezetett Erdélyi Kárpát-Egyesület se-

gítségével nyitották meg a barlangot, s az rövidesen Erdély egyik legismertebb turisztikai látványosságává vált. A helyszínen az első építmény az Erdélyi Kárpát-Egyesület (1891-ben alakult meg Kolozsváron) megrendelésére készült el. Zichy Ödön gróf építtette a 113 férőhelyes vendéglőt a turistáknak, amelyet 1905. augusztus 27-én avattak fel, az épületnek volt fedett terasza, az emeleten szálláshelyeket hoztak létre. 1909-ben felépült a Lujza-lak, amely összesen 14 szobával rendelkezett. Az épületet és a telket 1945-ben államosították. A menedékházat 2007-ben vásárolta meg a Bihar Megyei Tanács. A megrongálódott épület felújítására 2018-ban nyújtották be az európai uniós pályázatot, a munkálatokhoz 2021. február 22-én fogtak hozzá és 2023. május 31-én fejeződtek be. A romos állapotban lévő épülethomlokzat korhű helyreállításának megtervezéséhez korabeli fényképeket használtak. Újranyitása után idegenforgalmi központként fog működni, amely a révi természeti övezet megfigyelésével és népszerűsítésével fog foglalkozni.

Körösrévről indulva a piros ponttal jelölt, árnyékos ösvényen haladtunk, majd kb. egy óra út után eljutottunk a felújított épülethez. Nem találtunk szavakat, hiszen éveken keresztül a beszakadt tetőgerendákat, leomlott falakat, összetört ajtókat, ablakokat láttunk, minden romokban hevert, veszélyes volt túl közel merészkedni hozzá. Most pedig, a felújítás után, eredeti szépségében áll az épület, korabeli fotók alapján restaurálták a gyönyörű fatornácot és a fedett teraszt, fehér falak, új ajtók, ablakok – szinte hihetetlennek tűnt, amit láttunk. A romhalmaz helyén csodálatos új épület áll. Megcsodáltuk az új építményt, majd a cseppkőbarlang előtti faházikó-

ban megvásároltuk a jegyeket a barlanglátogatáshoz. A Zichy-cseppkőbarlang a Körösvidéki Múzeum védnöksége alatt áll. A barlang csak kísérővel látogatható, kiépített lépcsők és villanyvilágítás található benne. A bejáratnál kétnyelvű emléktáblára figyelhetünk fel, amelyet Carl Handl, Veress István és Czárán Gyula emlékére állított az Erdélyi Kárpát-Egyesület 1993. augusztus 8-án, a barlang feltárásának 90. évfordulója alkalmából. Vezetőnk elmesélte a barlang történetét és megmutatta az érdekesebb cseppkőalakzatokat. A barlang klímája egyes feltételek szerint csillapítja a köhögést, a levegő hőmérséklete télen-nyáron 8-10 fok körüli.

A cseppkőbarlangot 1903-ban Carl Handl vasúti felügyelő fedezte fel, ő és Veress István, a révi lelkész, többször meglátogatták a vízesést. Ott, ahol a bővizű patak előtör a hegyből – szárazság alkalmával –, egy kis nyíláson denevérek repkedtek ki és be. Vadászpuskával belőtt a nyíláson és hatalmas döngő visszhang keletkezett, amiből következtetni lehetett a barlang létezésére. Értesítették erről Czárán Gyulát, aki 1903. november 10-én robbantásokkal feltárta az új barlangot. 1905-ben avatták fel, majd a környék birtokosáról, a turistamozgalmat támogató Zichy Ödönről nevezték el. A barlangot először 1905-ben mutatta be Czárán Gyula az Erdély című folyóiratban. Ifj. gróf Zichy Ödön a barlang nyílása mellé építtetett menedékházat, majd egyemeletes szállót, amely nagybontottságának növekedéséhez. Még abban az évben megépítették a barlang melletti, a Sebes-Körösön átívelő hidat. A következő évben készült el a vasúti megálló, 200 szemelet befogadó várócsarnokkal.

A 2,7 kilométer hosszú (ebből 680 m látogatható) Zichy-barlang cseppkőképződményei mesebeli neveket viselnek, ilyenek a Bálna, az Elefántfej, a Kálvária, a Fehér sas, a Lótuszvirág és a Földgömb. Az emeleti részen a Mohamed birodalmát és a Purgatóriumot láthatjuk. Sajnos több látványos alakzat az évek során vandalizmus áldozata lett. A barlang külön érdekessége a 2 méter mély, kristálytisztavízű tó, az ún. Szerelem tava és a Nagy csarnok.

A barlanglátogatás után átmentünk a Sebes-Körös hídján, a vasútállomás teraszán az Annastasia étterem üzemel. Megnéztük szemből a vízesést, amelyet a barlangból kiömlő, még kristálytisztavízű Styx-patak hoz létre és látványosan zuhog alá a Sebes-Körösbe. Ezután elindultunk gyalog Vársonkolyos felé, útközben megcsodálva a szoros sziklafalait. Elhaladtunk egy hatalmas sziklatömb mellett, tetején a Kereszt-kilátó. Az ösvény kikerüli az alagutat és a Sebes-Körös partján halad, túloldalt a Szürke Falak nevű meredek sziklás oldalt csodálhatjuk meg. Az ösvény az alagút kijáratához vezet, majd eltávolodik a vasúttól, és egy füves úton, a folyóparton a Vársonkolyosi hídra lehet jutni. Kis pihenőnk után 10 perc alatt visszaértünk az állomáshoz, majd a vonatra felszállva indultunk is vissza Kolozsvár felé.

Az 1955-től természetvédelmi területnek nyilvánított sziklaszorost sokan látogatják, természetjárók, sziklamászók és barlangászok kedvenc kirándulási helye, Körösrévről és Vársonkolyosról is számos túraútvonal vezet a gerince, a környező barlangokhoz, míg a vadvízi evezés szerelmeseinek kajak- és raftingtúra, a merészebb mászóknak vasalt út (via ferrata) is rendelkezésére áll.

A Révi-menedékház 2019-ben így nézett ki

A felújított Révi-menedékház most

Régi utak, szép emlékek...

■ Egy régi, kedves túratársunk, túravezetőnk távozott közülünk augusztus 5-én, 76 éves korában: Szakács Éva. Régebb sokat kirándultunk együtt, szerette a természetet, szívesen túrázott barátjaival, kedves, barátságos volt túratársaival. Az Erdélyi Kárpát-Egyesületnek 1991-es újjáalakulásától aktív tagja volt, számos kirándulást szervezett. Többször jártunk vele az EKE-forrásnál, részt vettünk a forrás felújításában, az őszi gyűjtőgető túrákon csipkebogyót, homoktöviset, szurokfűvet és más gyógynövényeket szeddegettünk a Kolozsvár környéki dombokon, réteken. Györgyfalva környékének vadregényes ki-

rándulóhelyeit fedeztük fel vele, jártuk a Györgyfalvi erdőt és a Feleki-gerinc legkeletibb pontját, a Nagy-Csoltot. De talán a legemlékezetesebbek a Patai Sóstónál szervezett nyári táborok és kirándulások voltak. Szerettük ezeket a kirándulásokat, általában a Györgyfalvi negyedből indultunk a Borháncs telep felé és a Györgyfalvi erdő alatt a Vér-völgyön és a Sós-patakon át, (akkor még nem volt meg az Apahida-Bányabükk eltérítő út), a Cseresnyés dombon keresztül a régi sósutakhoz érkeztünk, onnan a két domb közötti sóstóhoz jutottunk. Az is előfordult, hogy a Nagy-Szopor telepről mentünk a Szamosfalvi erdőn ke-

resztül – közben gombát gyűjtögettünk az erdőben –, úgy értünk a sóstóhoz. A túrákon 18–23 km-t tettünk meg gyalog, ezeken a hosszú utakon kellemesen elbeszélgettünk, nem is éreztük a fáradságot. Téltek az évek, lassan elmaradtak a kirándulások és Évával is mind ritkábban találkoztunk. De a Pata mellett a sósóvíz és a sóstó mindig rá fog emlékeztetni.

Nyugodj békében, Éva, soha nem fogjuk elfelejteni ezeket a szép kirándulásokat!

(P. Gy.)